

БЮДЖЕТУВАННЯ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАХІД ПРОТИДІЇ КРИЗИ НЕПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Онiсiфорова В.Ю., к.е.н., доцент

Харкiвський нацiональний автомобiльно-дорожнiй унiверситет

Осьмiрко I.В., к.е.н., доцент

Харкiвський нацiональний педагогiчний унiверситет

iменi Г.С. Сковороди

Криза неплатоспроможностi є надзвичайно поширеною у практицi діяльностi вiтчизняних пiдприємств. Однак, зазвичай така ситуацiя є результатом неналежної уваги з боку власникiв та менеджменту пiдприємства до проблем антикризового управлiння.

Розглянемо, якi саме заходи з попередження та нейтралiзацiї наслiдкiв криз i кризи неплатоспроможностi, зокрема, на сьогодні вважаються найбільш ефективними. Банера Н.П. в своєму дослідженнi пропонує наступний вичерпний, на наш погляд, перелiк антикризових заходiв:

- зменшення та оптимiзацiя витрат;
- ефективно використання системи маркетингу;
- оптимiзацiя оподаткування;
- жорстка кадрова полiтика;
- пiдвищення чистого грошового потоку;
- пiдвищення ефективностi системи планування;
- ефективна система управлiння пiдприємством на рiвнi усiх пiдсистем;
- покращення якостi iнформацiї;
- оптимiзацiя бюджетування;
- профiлактика антикризових заходiв [1].

Однак, на наш погляд, сьогодні пiдприємствам бiльше уваги слiд придiлити такому запропонованому заходу, як оптимiзацiя бюджетування. В сучасних умовах бюджетування має бути обов'язковою процедурою поточного фiнансового планування на будь-якому пiдприємствi, незалежно вiд масштабiв його діяльностi. Слiд зазначити, що реалiзовуватися таке бюджетування має не лише у розрiзi планових економiчних показникiв, але й обов'язково у розрiзi планування грошових потокiв з метою недопущення загрози лiквiдностi пiдприємства та виникнення ситуацiї його неплатоспроможностi. Отже, бюджетування в системi антикризового управлiння має передбачати наступнi заходи:

- досягнення визначених показникiв ефективностi роботи пiдприємства;
- синхронiзацiя процесiв реалiзацiї та виробництва продукцiї;
- оптимiзацiя процесiв матерiального забезпечення виробництва;
- забезпечення ритмiчностi випуску продукцiї;
- забезпечення виконання договорiв поставок продукцiї у зазначений строк;
- планування грошових потокiв;

- синхронізація строків та контроль погашення дебіторської та кредиторської заборгованості з метою недопущення неплатоспроможності підприємства.

Таким чином, саме бюджетування на сучасному етапі є найбільш ефективним заходом попередження кризи неплатоспроможності, який є цілком доступним для застосування в практичних умовах підприємства.

Література:

1. Банера Н. П. Антикризове управління як один із шляхів виходу із фінансової кризи. *Глобальні та національні проблеми економіки*. Миколаїв, 2016. №10. С. 266–269.

ІДЕНТИФІКАЦІЯ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ «АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ»

*Ониси́форова В.Ю., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Загальновідомим та визнаним в економічній літературі та практиці є той факт, що кризи є невід’ємним та закономірним етапом розвитку будь-яких економічних систем як на макро-, так і на мікрорівні. Тому головною метою управління відповідного рівня є максимальне розтягування в часі етапів економічних циклів, які передують настанню кризи, а також застосування заходів з пом’якшення негативних наслідків та впливів настання кризових етапів розвитку економічної системи. Задачі з управління кризовими явищами та їх наслідками на макрорівні, зрозуміло, повинні вирішуватися на рівні управління державою та окремими галузями економіки. Задачі ж з управління проявами кризи в діяльності підприємства переважно підпорядковані його менеджменту та власникам.

Для визначення нових аспектів у проблемі антикризового управління підприємством, слід провести аналіз тлумачення дослідниками сутності самого поняття «антикризове управління» на всьому шляху еволюції наукових поглядів.

Отже, розглянемо існуючі погляди класиків на розуміння сутності антикризового управління.

Е.А. Уткін в своїх працях трактує антикризове управління як «складову загального менеджменту на підприємстві, що використовує його кращі прийоми, засоби та інструменти, орієнтується на запобігання можливим ускладненням у діяльності підприємства, забезпечення його стабільного успішного господарювання» [1].

В.І. Кошкін визначає антикризове управління, як «механізм уникнення банкрутства та покращення фінансового стану підприємства» [2].

І.А. Бланк вважає, що антикризове управління – це «постійно діючий процес виявлення ознак кризових явищ та реалізації генерального плану